

planinski

V E S T N I K

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

116. LETO • JULIJ 2011

ŠT. 7

Revija
Planinske zveze
Slovenije

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

Tema meseca: **Vpliv visokogorskih koč na okolje**

Intervju: **Mitja Košir, John Porter**

Z nami na pot: **Triglav
Grossglockner**

3,40 €

Panoramski pogledi Julijske Alpe 360°

Planinska založba Planinske zveze Slovenije obvešča, da je na voljo izjemna in inovativna knjižica «Panoramski pogledi Julijske Alpe 360°». Gre za knjižico, ki je zasnovana kot priročna zloženska žepnega formata z barvnimi fotografijami panoramskih pogledov z 24 vrhov Julijcev. Slike so označene z imeni vrhov in njihovimi višinami. Knjižica je namenjena vsem ljubiteljem gora, hkrati pa je tudi delo, ki razkriva slovenske vršace z drugačne perspektive. Panoramske fotografije namreč kažejo nov obraz gora, zato se nam ob ogledu fotografij zdi, da smo na novo odkrili najbolj prepoznavne ikone slovenskega gorskega sveta.

Knjižica Panoramski pogledi Julijske Alpe 360° je izšla pri Društvu za panoramsko fotografijo. Naslednje knjižice – Panoramski pogledi Karavanke 360°, Panoramski pogledi Kamniško-Savinjske Alpe 360°, ... pa bodo izšle pri Planinski zvezi Slovenije.

Cena knjižice je **19,90 €** (DDV je vključen v ceno).

Podatki o knjižici: • 24 izbranih 360° panoram vrhov Julijskih Alp;

- Več kot 1500 označitev vrhov ter ostalih pomembnih točk
 - GPS koordinate

- Prikaz vseh štirih strani neba in vmesnih stopinj

• **Format:** 21 cm x 10 cm (odprt format 82 cm x 10 cm), št. strani: 52 + ovitek

- **Material:** plastificiran papir

- **Vezava:** mehka

Knjižica je vložena v plastični etui • Več informacij dobite na: www.panoramski-pogledi.si

AKCIJA -50 % POPUST

Iverí z Grintovcev, Vlasto Kopač

Za branje v poletnih dneh vam je Planinska založba pripravila knjigo Iverí z Grintovcev, avtorja Vlasta Kopača. V knjigi, ki jo je bogato opremil s svojimi izrednimi ilustracijami, nam radoživo pripoveduje zgodbe o nekdanjih časih in ljudeh na južnem delu Kamniško-Savinjskih Alp. S svojim raziskovanjem arhitekturnega, etnografskega, zgodovinskega in jezikovnega izročila nam je ohranil neprecenljive dragocenosti. Umetnine, ki jih je ustvarjal »iz čistega veselja«, pa v svoji popolni ubranosti z dušo slovenske pokrajine ostajajo v zakladnici naše kulture.

Akcija velja **od sredine julija do sredine avgusta**
vam je po nižani ceni

Knjiga (s popustom) je na voljo po ceni **9,18 €**.

Informacije in naročila:

• **Planinska zveza Slovenije**, Planinska založba, Dvorakova ulica 9, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

tel.: 01 / 43 45 684, fax: 01 / 43 45 691

el. naročila: planinska.zalozba@pzs.si ali preko spletnih strani PZS: www.pzs.si

• **Slovenski planinski muzej**, Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana

Tel. (0)8 380 67 30, Fax: (0)4 589 10 35, E: info@planinskimuzej.si

Tina Leskošek

Koliko gore še zdržijo?

Poletje je tu in z njim tudi najprimernejši čas za večdnevne ture v gorah. Na teh podvigih smo ponavadi zelo veseli planinskih koč, ki nam nudijo zavetje, posteljo in hrano, tam si lahko posušimo mokra oblačila ter naslednji dan spočiti nadaljujemo pot. Malokrat se vprašamo, koliko stvari potegne za seboj naš obisk v koči. Mi le plačamo in gremo. Če bi bile stvari v naših kočah urejene, bi bilo to pravzaprav tudi dovolj, a na žalost niso. Z večanjem števila obiskovalcev v gorah in vse večjo ponudbo v kočah je pritisk na okolje vedno večji in ekološka problematika vedno bolj pereča.

V visokogorju večina koč še vedno deluje precej po domače. Greznice se na koncu sezone povečini spraznijo v kotanje blizu koč, kar je velik nenadzorovan vnos fekalij v občutljivo okolje. Stvari se počasi obračajo na bolje, saj ima vse več koč čistilne naprave. Vendar so ti ekološki ukrepi lahko dvorezen meč. Čistilne naprave zahtevajo električno energijo, ki jo z obnovljivimi viri težko proizvedemo. Kako se ob tem izogniti povečani porabi nafte in hrupu agregatov? Bi bilo morda najceneje, najpreprosteje in tudi za naravo najbolje vse fekalije odpeljati v dolino?

Planinskim društvom koč prinašajo dobiček (nekateri so pri zaslužku precej skromni, spet druge so zlata jama). Filter za vodo bi na primer v marsikateri koči sicer zagotovil pitno neoporečno vodo, vendar prodaja plastenk s pijačo enostavno prinese veliko prihodkov – pa tudi veliko odpadkov. Ker je željo po zaslužku praktično nemogoče izključiti, bi morali v gorah postaviti jasna pravila in izvajati redni nadzor. Dokler bo ekološka naravnost prostovoljna in ne obvezna, se bodo stvari še naprej odvijale po liniji najmanjšega odpora. Za to ne gre kriviti zaposlenih v kočah, ki povečini trdo delajo in skušajo po najboljših močeh zadovoljiti potrebe obiskovalcev, temveč planinska društva, ki premalo sredstev namenijo za okolju prijazno delovanje koč.

Če iščemo krivca za onesnaževanje gorskega sveta, moramo pomesti tudi pred svojim pragom. Kjer je povpraševanje, tam je ponudba, pravijo. Povpraševalci smo v tem primeru obiskovalci planinskih koč. Dvakrat bi morali razmisliti, preden nas zmoti skromna ponudba hrane in ostalega udobja v kočah. Z večjim udobjem in bogatejšo ponudbo se povečajo tako stroški kot pritisk na okolje. Ne dvomim pa, da bi se marsikatero malenkost, ki bi naredila kočjo obiskovalcem prijaznejšo, dalo urediti brez dodatnih posledic.

Planinska zveza Slovenije uvaja posebno priznanje za kočje, ki bodo s svojim celokupnim delovanjem čim manj negativno vplivale na okolje. Namen je dober, vendar moramo vedeti, da ne gre skupaj z željo po povečanju števila obiskovalcev. Gorski svet ima namreč določene kapacitete, „nosilnost“ mase ljudi, ki se tam še lahko zadržuje in hkrati minimalno vpliva na okolico.

Poleg širnih notranjskih gozdov so Alpe še zadnje prebivališče divjine pri nas. K izboljšanju trenutnega stanja je treba pristopiti s premišljenimi dejanji in postaviti vrednost narave pred osebni dobiček.

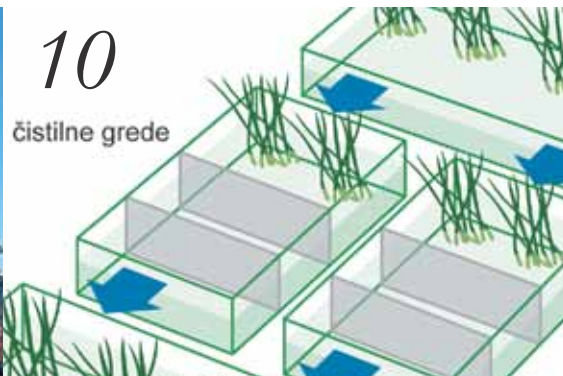
VSEBINA

4

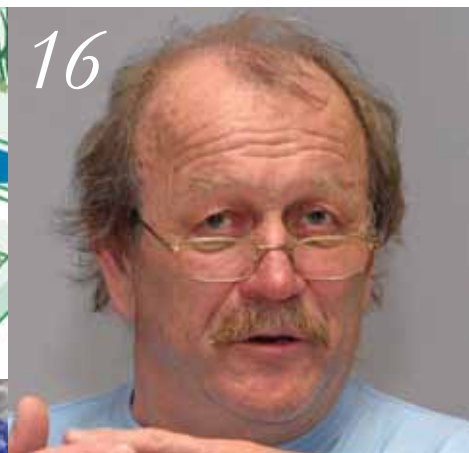

10

čistilne grede

16

28

24

20

45

41

50

58

**Vsebine vseh
Planinskih vestnikov**

od leta 1895 do danes
na www.pvkazalo.si
od 1949 do lanskega letnika
v formatu pdf.

UVODNIK

1 **Koliko gore še zdržijo?**

Tina Leskošek

TEMA MESECA

4 **Kako planinske kočje v visokogorju vplivajo na okolje? Stališče PZS do okoljske problematike visokogorskih postojank**
Drago Dretnik

TEMA MESECA

6 **Gorskemu okolju prednost pred gospodarskim dobičkom**
Okoljevarstvena problematika planinskih postojank na območju TNP
Igor Zakotnik

TEMA MESECA

10 **Rastlinska čistilna naprava**
Rešitev problema komunalnih odpadnih voda v gorah?
Iztok Ameršek, Tadej Mezek

TEMA MESECA

13 **Kakšno je stanje v slovenskem visokogorju?**
Način ravnanja z energijo in odpadki v nekaterih kočah
Mateja Komac, Tina Leskošek

INTERVJU

16 **Gore so nam posodili naši otroci**
Pogovor z Mitjem Koširjem
Marjan Bradeško

CENTRALNE ALPE

20 **Mogočna gora nad bleščecimi ledeniki**
Monte Disgrazia
Vladimir Habjan

NATEČAJ ZA KRATKO ZGODBO

24 **Triptih**
Skrivnost iz dnevnika
Denis Ž.

Znamina pot

28 **Kralj slovenskih gora**
Triglav
Bor Šumrada

OPISI

33 **Triglav, iz doline Vrat**
Bor Šumrada

33 **Triglav, s Pokljuke**
Bor Šumrada

35 **Triglav, iz Zadnjice preko Plemenic**
Bor Šumrada

35 **Triglav, Slovenska smer v Steni**
Bor Šumrada

37 **Grossglockner, iz Kalsa skozi dolino Ködnitztal ali Teischnitztal**
Andrej Trošt

37 **Grossglockner, z juga skozi dolino Leitertal**
Andrej Trošt

39 **Grossglockner, preko ledenika Pasterze**
Andrej Trošt

39 **Grossglockner, po grebenu Stüdlgrat**
Andrej Trošt

41 **V osrčju Nacionalnega parka Visoke Ture**
Grossglockner/Veliki Klek
Andrej Trošt

VTISI

45 **Naj pokliče nekdo, ki si je samo zvil gleženj ...**
Prvi dan dežurstva zdravnice in gorske reševalke na Brniku
Alenka Klemenčič

DAN SLOVENSkih PLANINCEV

48 **V objemu Slovenskih gor in gostoljubnih planincev**
Zdenka Mihelič

GOST FILMSKEGA FESTIVALA

50 **Alpinist, ki skrbi za gorniško kulturno dediščino**
Pogovor z Johnom Porterjem
Mire Steinbuch

RAZMIŠLJANJA

53 **Moč ranega jutra**
Marjan Bradeško

IZ ZAPRAŠENIH ČASNIKOV

54 **Zgodba o konju, ki je padel v brezno**
Iznajdljivi kmetje na reševalni akciji

SPOMINI

56 **Dr. Tone Wraber**
Irena Breščak

OBLETNICE

58 **Iz "letečega kozolca" in "sinje ptice" v helikopter**
Osem desetletij poslanstva celjskih gorskih reševalcev
Mateja Jazbec

VREMENSKE STOPINJE IN OPRIMKI

60 **Padavinsko revna in sončno bogata**
Vreme in razmere v gorah v meteorološki pomladi 2011
Miha Pavšek in Gregor Vertačnik

VARSTVO NARAVE

62 **V zeleni podrastni neopazna lepota**
orhidej
Gozdne vrste močvirnic
Dušan Klenovšek

ALPINISTIČNA TEHNIKA

63 **Osnovne metode pomoči soplezalcu**
Tadej Debevec, Aljaž Anderle

66 NOVICE IZ VERTIKALE

67 NOVICE IZ TUJINE

68 PISMA BRALCEV

68 LITERATURA

71 PLANINSKA ORGANIZACIJA

planinski VESTNIK
REVUJA ZA LJUBITELJE GORA

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.

111. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 87, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com

ODGOVORNI UREDNIK: Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Andrej Stritar (namestnik odgovornega urednika), Emil Pevec (tehnični urednik), Marjan Bradeško, Marta Krejan, Andrej Mašera, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič

ZUNANJA SODELAVKA:

Tina Leskošek

LEKTORIRANJE:

Mojca Volkar Trobevšek, Mojca Stritar, Katarina Marin Hribar

GRAFIČNA PRIPRAVA: Repro studio Schwarz, d. o. o.

TISK: Schwarz, d. o. o.

NAKLADA: 5900 izdovod

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslani prispevki ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenarocenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno. **Naročanje:** Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Dvorčakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 24 ur na dan.**

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprti pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 34 EUR, 58 EUR za tujino, posamezna številka 3,40 EUR. Članarina PZS za člane A vključuje naročnino. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirajo Ministrstvo za šolstvo in šport RS, Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS in Javna agencija za knjigo RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Triglav - kralj slovenskih gora
FOTO: DAN BRIŠKI

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

NAROČANJE 24 UR NA DAN

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje po gorah po navodilih iz te revije.